

VÅRT GRUMS

Grums kommuns informationstidning till medborgare och företag. Nr. 1 /2016

Rättigheter och kärlek på Jättestensskolan • Klipp din häck

VÅRRENSNING?

Lördagsöppet på Karlbergs avfallsstation

Öppet kl. 08.00 - 13.00
följande datum:

12 mars
9 april
23 april
7 maj
21 maj

Välkommen!

Foto omslag: Øyvind Lund

VÅRT GRUMS

Utgivning: 4 nr/år
Utges av: Grums kommun

Ansvarig utgivare:
Annika Lomarker, kommunchef

Grafisk form och redaktör:
Helena Bergström, kommunikationsstrateg

Upplaga: 5 100 ex.
Tryckeri: Strokirk-Knappen
Miljöcertifierad trycksak
Distribution: Posten

GRUMS KOMMUN

Hej!

I januari 2000 började jag jobba som kommunchef här i Grums. Mycket har hänt och mycket är kvar att göra, men ibland är det bra att stanna upp och summera. Vi glömmer så lätt hur det var, vad vi ville och hur vi tänkte. I vardagen springer vi på och det där med att reflektera blir det inte så mycket med.

När jag kom till Grums fanns en stor oro för kommunens ekonomi, hårda besparingar hade gjorts men vi behövde göra mer. Under de 16 år som har gått så har kommunens nettokostnader ökat, till exempel kostade skolan då 11 515 kr/inv medan det idag kostar 15 362 kr/inv och omsorgen om äldre har ökat från 12 060 kr/inv till 16 793 kr/inv. Som tur är har inkomsterna ökat också så att vi idag en budget som är i balans och ett plusresultat när vi gör bokslut.

Som kommunens kommunchef är jag högst ansvarig tjänsteman för att alla beslut som våra förtroendevalda tar blir verkställda. Besluten som tas påverkar oss som bor i kommunen på olika sätt, ibland negativt, ibland positivt och ibland inte alls. Stora beslut har till exempel varit nedläggningsbeslut av Segmons och Liljenäs skolor, även gymnasieskolan har lagts ner, andra verksamheter har tillkommit till exempel HVB-verksamheten för ensamkommande barn. Järpegatans äldreboende byggdes och Edsholm byggdes ut, Jättestensskolan renoverades och blev en årskurs 4-9 skola och flera nya förskolor har öppnat. Bostadsbolaget har rivit hus och sålt ett hus men också byggt trygghetsboende för äldre. Kommunen har tagit fram nya områden för villabebyggelse både i Grums och Borgvik och gett möjligheter till företagsutveckling på Nyängsområdet genom investeringar i vatten och avlopp och försäljning av kommunal mark.

Kommunen har fått en ny organisation och ett kundcenter som ska ta emot våra invånares frågor, genom en tillväxtenhet hoppas vi kunna vara ett bättre stöd till nya och redan etablerade företagare. Vi jobbar på dialogen med våra invånare genom att använda sociala medier men också genom en egen kommundidning. Vi har haft "Uppdrag granskning" på besök, det fick till följd att många kommuninvånare reagerade och försvarade vår kommun. Jag tycker vi bor i en fantastisk kommun. Visst det finns saker vi behöver jobba med, men det finns också väldigt mycket möjligheter. Det blir spännande att se vad som händer i framtiden, även om inte allt är möjligt så är det ganska mycket som är möjligt om vi bara försöker.

Med vänlig hälsning
Annika Lomarker, kommunchef

VAR RÄDD OM BARNEN - KLIPP DIN HÄCK

HJÄLP OSS FÖRBÄTTRA TRAFIKSÄKERHETEN

Det är enkelt om du känner till de här enkla sakerna om växtligheten och sikten!

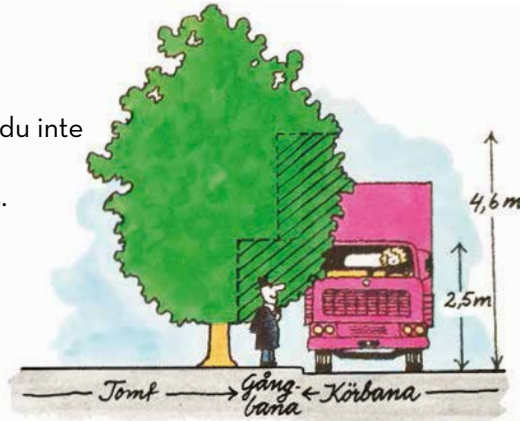
DET HÄR GÄLLER DIG SOM

har tomt intill gatan

Bäst är givetvis – för trafiksäkerhetens – att du inte har träd eller buskar som växer långt över gångbanan och gatan utanför din tomtgräns. Men om det gör det gäller följande:

Över de gående måste du ta bort växtligheten upp till 2,5 meter.

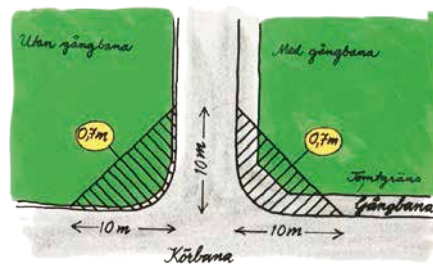
Över körbanan måste det vara ännu högre fri höjd – hela 4,6 meter.

DETTA GÄLLER DIG

som har hörntomt

Som du ser av teckningen bör växtligheten inom den s.k. sikttriangeln inte vara högre än 70 cm över gatuplanet. Vilket gäller 10 meter åt vardera hållet från gatukorsningen.

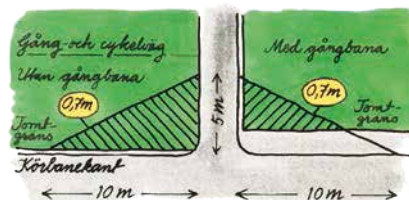

DET HÄR GÄLLER OCKSÅ DIG

som har hörntomt

Har du en gång- eller cykelväg som korsar en gata utanför din tomt?

Då är den s.k. sikttriangeln, bara fem meter in på gång- eller cykelvägen men fortfarande 10 meter utmed gatan.

DET HÄR GÄLLER DIG

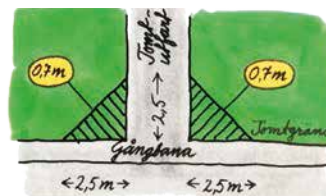
som har utfart från tomten på gatan

Vår lagstiftare har inte behandlat dig med tomtutfart speciellt men vi på Område gata vill ändå komma med några rekommendationer:

Här gäller att sikten är fri minst 2,5 meter från gatan eller gångbanan.

Buskar och häckar får inte vara högre än 70 cm.

Tänk på att smyga ut med bilen – det är du som kör ut som är ansvarig om något skulle hända.

Ta det försiktigt!

EXPERTRÅD

Ta väl hand om dina växter. Här är några av våra experters råd!

FÖRE PLANTERING

- Vilken typ av häck ska du ha? Ska den vara friväxande eller klippt, hög eller låg, vintergrön eller lövfällande?
- Varför vill du ha en häck? Avgränsning, insynsskydd eller vindskydd?
- Har du tid att sköta din häck eller ska den sköta sig själv?
- Tänk på att stora träd och buskar inte bör placeras inom två meter från tomtgräns.

PLANTERA SÅ HÄR

- Plantera häcken minst 60 cm från tomtgränsen mot gatan eller gångbanan. Blir häcken bredare än 120 cm måste planteringsgropen vara ännu längre in på tomten.
- Normalt planteringsavstånd för en häck är cirka tre plantor på varje löpmetr.
- Rådgör med gärna med din granne om en gemensam häck.
- Tycker du marken mellan din häck och tomtgränsen verkar tom och öde? Prova då med en marktäckande låg växt. Eller lägg några rader kuller eller gatsten.

VÅRDA DIN NYSATTA HÄCK

- Vinterklippning gör du redan i februari til mars.
- Sommarklippning gör du bäst i juli.
- Bok, avenbok, gran och tuja ska du inte toppa förrän de nått rätt höjd.

KÄRLEK OCH BARNS RÄTTIGHETER

Temavecka på Jättestensskolan för tredje året

Kärleksveckan har precis tagit slut. En hel vecka där allt enbart har handlat om kärlek, våra rättigheter och hur ens rättigheter kan bli kränkta. Vi har haft föreläsningar, sett filmer och en teater som alla haft anknytning till det här temat. En vecka, som har känts mycket längre än så.

Syftet med kärleksveckan har varit att vi ska få lära oss om våra rättigheter enligt barnkonventionen. Jag hade från början svårt att se sambandet mellan kärlek och rättigheter. Jag trodde att kärlek enbart var något mysigt och härligt som uttryckte sig i rosa hjärtan och bara var allmänt underbart, ungefär som i romantiska komedier.

Men det finns en sida av kärleken som jag aldrig har sett på det här sättet förut. Kärlek är ofta väldigt sorgligt, det är till exempel inte en självklarhet för alla att få älska vem de vill. Det är där som rättigheterna kommer in i bilden. Det är en rättighet att få älska vem man vill, något som är en självklarhet för de flesta människor, men långt ifrån alla. Även de, enligt oss, mest självklara rättigheterna - som till exempel rätten att ha ett eget namn och rätten till liv och utveckling - är långt ifrån självklart för människor på vissa ställen av jorden.

Vi har haft många lärorika pass den här veckan. Jag tycker personligen att jag har lärt mig otroligt mycket viktiga saker, saker som man kommer att bära med sig hela livet, precis som Ameli Norström sa i en radiointervju.

Ett av passen vi hade var med Rädda Barnen och de pratade om barnkonventionen och våra

rättigheter. Vi fick då som uppgift att, i grupper, ta ut de nio rättigheterna som vi tyckte var viktigast. Det var en otroligt svår uppgift. Alla rättigheter är ju lika viktiga, och många var för oss så otroligt självklara att vi inte ens visste att det var en rättighet. Men det är ju inte det för alla, det är därför vi behöver lära oss om det här över huvud taget.

Det är skrämmande många som får sina rättigheter kränkta, även personer i vår närhet. Många av de som besökte oss i klasserna jobbar just med barn, ungdomar eller vuxna som har fått sina rättigheter kränkta. Vi har fått veta vart vi kan vända oss om vi får våra rättigheter kränkta och vad olika organisationer gör, till exempel BUFFFF (Barn och Ungdom med Förälder/Familjemedlem i Fängelse), Humlan (barn som har en förälder med missbruk) med flera.

Vi har pratat om många jobbiga ämnen, som till exempel våld i nära relation, hedersvåld, olika typer av våld, barn som har förälder med missbruk eller i fängelse, psykisk ohälsa, normer och mycket mer. Ännu jobbigare är att det så många som lider av detta. Man kan tro att man vet allt om de man känner, men väldigt många har sådana här hemligheter. Det är också en anledning till att det är

så bra att de organisationer som har kommit till oss finns, och att vi har fått reda på hur man når dem. Även om man inte har några problem själv, så kan man vara orolig för en vän eller familjemedlem, eller så kanske man helt enkelt bara vill ha någon att prata med.

Det har varit en mycket lärorik vecka. Alla som har pratat i klasserna har varit jätteduktiga på att förklara, filmerna har varit gripande och teatern likaså. Allt har varit väldigt intressant. Jag tror aldrig att vår klass har varit så tyst och koncentrerad på lektionerna som under den här veckan. Alla verkar ha tyckt att det har varit intressant och viktigt att få lära sig, och diskussionerna vi har haft bland annat i grupper har varit riktigt intressanta.

Det känns som att kärleksveckan har inträffat fler gånger än enbart de två senaste åren, på grund av det välfungerande upplägget. Jag kan enbart tala för mig själv när jag berättar om hur jag har upplevt den här veckan, men jag tror att många håller med om att det har varit en väldigt lärorik, intressant och viktig vecka som man hoppas att fler får vara med om.

**Text: Ida Thuresson,
8c Jättestensskolan**

Sara Emsevik är samordnare för Kärleksveckan. Det finns en utställning i skolkorridoren om barns rättigheter och att man har rätt att älska vem man vill. Det blir naturligt för eleverna att bara gå förbi och läsa lite då och då eller titta på bilderna och diskutera kring det. Kärleksveckan vänder sig främst till elever i årskurs 8 som har olika föreläsningar och besök hela veckan. Varför det är just åttondeklasserna som är fokusgrupp handlar om mognad menar Sara. Det behövs eftersom det kan vara ganska jobbiga och tunga saker som går igenom.

Förutom skolan deltar Brottsofferjouren, polisen, socialtjänsten, Räddningstjänsten, Mansjouren, Första linjen med flera. En dag spelades en teaterföreställning om kärlek och barns rättigheter för hela högsta-diet.

Det bästa med veckan är alla möten med frågor som dyker upp berättar Sara. Något som är svårt är att försöka få ut så mycket information som möjligt utan att trötta ut eleverna. Det är en intensiv vecka. Allra bäst med veckan enligt Sara är alla möten med ungdomar och de samtal som uppstår.
- Kärleksveckan är faktiskt grymt bra helt igenom!

Text och foto: Anna-Maria Jäger

Fr. hö: samordnare Sara Emsevik och Neslihan Erdis från Brottsofferjouren.

Nya riktlinjer för hjälpmedel i Värmland

Landstinget och kommunerna i Värmland samverkar i en gemensam nämnd, Hjälpmedelsnämnden i Värmland. Nämnden beslutar vilka hjälpmedel som kan förskrivas oavsett var du bor i Värmland. I november 2015 beslutade Hjälpmedelsnämnden om revidering och borttagande av riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel.

Det här kommer att gälla från 2016-04-01.

Egenansvar - köpa själv

Förändringarna innebär att vissa hjälpmedel tas bort och övergår till egenansvar. Egenansvar innebär att du får köpa hjälpmedlet själv. De hjälpmedel som tas bort och som du får köpa själv är t.ex. matlagningshjälpmedel, bestick, sax, mugg, griptång, borste, kam, enkel duschpall, tråkapp, förhöjningsdyna, knappknäppare. Flertalet apotek och affärer har börjat sälja dessa produkter. Går även att köpa via webshoppar och postorder.

Hyra hjälpmedel

Vid behov av hjälpmedel under en kortare tid kan du hyra. Du kan ha brutit något ben, genomgått en operation eller liknande och märker att du behöver någon form av hjälpmedel för att klara av vardagen lättare. Hyr gör du hos kommunens hjälpmedelsverksamhet. Du tar själv ansvar för hjälpmedlet efter instruktionen i bruksanvisningen.

De hjälpmedel du kan hyra är:

- Manuell rullstol/transportrullstol
- Arbetsstol
- Portabel ramp
- Duschpall
- Toaförhöjning
- Förhöjningsklossar till säng
- Gåstativ
- Rollator

Långvarigt behov

Har du ett långvarigt behov av hjälpmedel sker som vanligt en förskrivning av legitimerad personal. Du betalar en avgift för bedömningen men inte för hjälpmedlet. Förskrivning innebär att prova ut, anpassa och ge val till lämplig produkt, informera, instruera och träna, följa upp och utvärdera funktion och nytta. Allt dokumenteras i journal och detta innebär att du blir en patient inom kommunens hälso- och sjukvård.

Den enskildes ansvar för egenvård tydliggörs alltmer inom hälso- och sjukvården och det ökade egenansvaret för hjälpmedel är en del av detta. Ett sätt att skilja på hälso- och sjukvård och egenansvar är att bedöma om åtgärden kräver medicinskt utbildad personal. Det ligger till grund för Hjälpmedelsnämndens fattade beslut.

Vid frågor om hjälpmedel kontakta Kommunrehab via vx 420 00.

ÅRETS FÖRETAGARE I GRUMS KOMMUN 2016

Föreningen Företagarna utsåg Marita Erixon som driver modebutiken Erixons fashion till Årets företagare i Grums 2016. Hon firar i år dessutom 40 år som företagare i Grums.

Prisutdelning skedde på kommunfullmäktigemötet den 18 februari i kommunhuset.

Motiveringen löd:

"Marita Erixon visar att man kan driva klädbutik på en liten ort, trots konkurrens från köpcentrum och närheten till större orter. Framgångsreceptet är ett trevligt och omhändertagande bemötande av kunderna. Hon har också förmågan att hitta det rätta utbudet för att attrahera sina kunder. Marita är en känd profil i Grums näringsliv och arrangerar bl.a. en uppskattad modevisning varje vår. I år firar hon 40 år som företagare i vår kommun."

Marita har drivit företag i Grums i 40 år och hon har tre anställda: Pernilla, Annika och Britt-Marie. Marita säger att hon aldrig hade lyckats så bra med företaget utan sin jätteduktiga personal.

Företaget har funnits på olika platser i Grums kommun och började för nästan fyrtio år sedan som en lågprisbutik i Slottsbron. Sedan flyttade de till Grums och omvandlade då butiken till en renodlad barnaffär. Då hette butiken "Upp till 13" och låg i ett hus på Sveagatan. Företaget flyttade sedan till Sveaplan och sedan åter till Sveagatan, men då till den lokal där Lekia finns idag.

Samtidigt byttes företagets namn till det nuvarande, Erixons

Den 4 februari överlämnade tillväxtrateg Maria Röhr och utvecklingskoordinator Anna-Maria Jäger från Grums kommun samt Susanne Nyberg Sundquist, ordförande i nätverket Julianorna, blommor och gratulerade en glad Marita Erixon till priset Årets företagare i Grums kommun 2016.

fashion, och de slutade sälja barnkläder och nischade istället in sig på tjej och kille från tonår och uppåt samt dam och herr. I lokalen som företaget har idag, på Sveagatan 89, stortrivs Marita och hennes anställda och de ser positivt på att ligga så centralt beläget. Kunderna kan passa på och titta på kläder när de ändå är ute och gör ärenden eller handlar mat.

Vad är det bästa med att ha ett eget företag?

- Det bästa med mitt jobb är kundkontakterna. Inköp och mässor är andra roliga bitar med jobbet.

Vad är det svåraste?

- Just nu är det bokföringen, menar Marita. Jag valde föregående år att göra om företaget från handelsbolag till aktiebolag vilket innebär en del nya rutiner gällande bokföringen.

Hur planerar ni inför framtiden?

- Vi ser ljusst på framtiden. Just nu packar vi upp en mängd härliga

kläder och vi har redan fått in mycket snygga vårkläder. Vi har tagit in ett nytt lite exklusivare märke som vi tror mycket på. Under våren kommer vi att arrangera en shoppingkväll i butiken tillsammans med det kvinnliga nätverket Julianorna. Finns det intresse för att vi ska arrangera sådana kvällar så tveka inte att kontakta oss.

Slutligen Marita, vad är det bästa med att driva företag i Grums?

- Det är att man känner så många och att man kommer kunderna nära. Det är också roligt att våra kunder söker sig hit eftersom de menar att de får bra service här. Vissa kunder väljer oss istället för klädkedjorna i Karlstad och det tycker vi är ett gott betyg!

Text och foto:
Anna-Maria Jäger
Maria Röhr

Hur är det att driva UF-företag?

UF står för ung företagsamhet och eleverna får lära sig att starta ett eget företag från själva idén, till affärsplan, beställa och sälja varor eller tjänster, marknadsföra sitt företag och slutligen avveckla det och göra en slutrapport.

Adam Röhr, 17, Eric Torstensson, 17 och Kristoffer Olsson, 18 år går gymnasiet med teknisk inriktning på Ålvkullen i Karlstad och bor i Grums. Under läsåret har killarna valt att läsa entreprenörskap och tagit chansen att starta ett eget UF-företag tillsammans. Ämnet entreprenörskap har de haft i 2,5 h på måndagar under hela läsåret och deras UF-företag ska avslutas i maj i år.

Berätta om ert UF-företag?

- Det heter OTR technology och just OTR är killarnas första bokstäver i efternamnet, Olsson, Torstensson och Röhr. Vi ville ha en produkt som redan fanns, men att göra till vår egen med vår egen logga på.

Hur har ni jobbat med ert UF-företag hittills?

- Vi har gjort en affärsplan. Sen har vi fått jobba ganska fritt. Vi vill nå ut till så många som möjligt med vår produkt. Produkten är en Power bank, d.v.s. en portabel mobilladdare. Vi köpte hem 20 stycken och alla är bokade. De kostar 115 kronor styck. Vi

kommer snart beställa fler och vi ska ut och sälja in vår produkt till olika företag.

Hur har det gått hittills?

- Det har gått bra säger Adam, Kristoffer och Eric samstämmigt. Vi har sålt det vi köpt in så allt går enligt plan.

Adam har funderingar på att läsa vidare till civilingenjör. Eric och Kristoffer har inte bestämt sig än. Den tekniska utbildningen de valt ger en bred grund att stå på och de kan välja en mängd olika inriktningar om de bestämmer sig för att läsa vidare.

Vad har varit roligt med att starta UF-företag?

- Killarna tycker att det har varit lärorikt att få testa att starta företag. De har fått bra undervisning och hjälp av läraren på skolan.

Vad har varit mindre roligt?

- Pappersarbetet runt att starta och ha ett UF-företag har inte varit så kul menar de alla tre. Att skriva affärsplanen och de löpande uppgifter som ska lämnas in. De stötte också på problemet med tullavgifter som ingen av dem visste om innan.

Det problemet löste sig och var ändå lärorikt att ha stött på.

Något som varit svårt?

- Det svåra var egentligen att få tag i rätt leverantör. Vi fick leta mycket innan vi hittade rätt. Skeppningen av Power banken tog lång tid. Killarna berättar att även samarbetet har varit tufft ibland eftersom de ville olika saker ibland. Då har de resonerat sig fram till en gemensam lösning som alla varit nöjda med.

Har ni blivit inspirerade att starta ett eget företag i framtiden och i så fall hur?

- Ja, eftersom vi fått prova på att göra det själva. Att få sälja och tjäna pengar själv lockar verkligen. Alla tre kan tänka sig att starta eget företag i framtiden.

Skulle ni rekommendera andra att starta UF-företag?

- Absolut, det har varit jättelärorikt, tycker alla tre.

Slutligen, vad är bra med att bo i Grums?

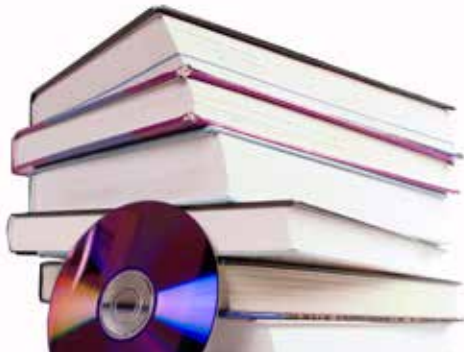
- Man får det bästa av två världar. Man bor nära en storstad och har ändå alla fördelar med att bo mer avskilt säger Eric.
- Det finns så mycket bra sportanläggningar här, säger Adam. Plus att det finns bio och Går'n. Korta bilköer.
- Ju mindre ett samhälle är desto mer kan man uppmärksammas, säger Kristoffer. För oss är ju det bra för det är ju därför vi fick vara med på den här intervjun.

Vad är mindre bra med Grums?

- Människor har ofta fel uppfattning och bild av Grums. Vi tror att många kollade på Uppdrag granskning och fick en felaktig bild av vad Grums verkligen är. Vi trivs ju här och tycker vi har det bra.

Text och foto: Anna-Maria Jäger

BOKEN KOMMER GRATIS HEM TILL DIG

Har du svårt att komma till biblioteket på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning? Genom vår Boken kommer-verksamhet får du gratis hem böcker, CD-böcker eller StorStilsböcker. Kontakta Grums bibliotek för mer information på tel. 0555-420 50.

Kommunstyrelsens politiker och kommunens högsta chefer arbetade under två dagar i början av december fram en ny vision för Grums kommun. Den lyder: "Genom en skola i framkant, framgångsrika företagare och nya bostäder bygger vi broar till framtiden". Visionen är inte tidssatt utan kommer att gälla tills kommunstyrelsen önskar besluta om en ny.

Äntligen dags för säsong 2 av Bungy Comedy Grums!

Även nu i Gruvan fyra tisdagar i rad. Den 8, 15, 22 mars och final 29/3. Förra säsongen blev en dundersuccé och drygt hälften av debutanterna åker med stor framgång runt på landets alla stand-upscener och lever sin dröm. Det finns fortfarande platser kvar för dig som vill prova på, det är inget farligt, bara lite läskigt. Här finns världens bästa och snällaste publik, bättre förutsättningar att prova på finns inte. Så tveka inte, hör av dig till Erik Axelson på: erik@preacherman.se alt. 070-953 28 71.

MATMÄSSAN 2016 I GRUVAN

**Snart är det dags för matmässan i Grums.
Boka gärna in datumet 27 april redan nu!**

Den återkommande matmässan är välbesökt och populär. Även i år är det olika utställare, musikunderhållning samt baktävling med prisutdelning på scenen. I b-salen kommer Märtas Café sälja fika och mer matiga rätter.

Mässan har alltid gott om matintresserade besökare och du som vill ställa ut är varmt välkommen med din ansökan om en mässplats.

**Plats: Gruvan i Grums (f.d. Folkets Hus)
Datum: 27/4 Tid: kl. 11.00 - 18.00**

Monteranmälan är bindande och görs direkt på www.grums.se/matmassan
Vid frågor ring kundtjänst på 0555-420 67 eller skicka e-post till: turism@grums.se

Välkommen!

Inträde: 20 kr